

Бєдніна Д. П.,
студентка I-го курсу факультету економіки та управління,
групи ЕП-102 КНЕУ імені В. Гетьмана

ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ СИСТЕМАМИ

Сьогодні актуальними є проблеми залучення та раціонального використання трудового та інтелектуального потенціалу як основи розвитку соціоекономічних процесів країни. На мою думку, основною проблемою є відсутність послідовного стратегічного підходу до управління персоналом і підтримки відповідного його рівня, необхідного для максимізації добробуту населення країни та її економічного зростання. Розвиток держави та нації пов'язаний із формуванням національної буржуазії. Якщо етнос не усвідомлює необхідності створення умов для її становлення, тоді він ніколи не перетвориться на повноцінну націю, яка, своєю чергою, не зможе розбудувати ефективну, потужну, модерну, креативну державу.

Економіка розвивається разом із суспільством, породжується ним і водночас впливає на нього. Матеріальні потреби становлять сукупність базових потреб особистості й формують цінності, ціннісні орієнтації, впливаючи на соціалізацію індивідів.

З утвердженням незалежності України з'явилася можливість шляхом розбудови національної економічної системи формувати в суспільстві соціальні цінності у сфері економічного життя, що значно підвищують соціальний статус людини, а також рівень соціальної культури суспільства, особистості. Понад те, владу в Україні сьогодні захопила компраторська космополітична буржуазія (10 % населення), яка створила кланово-корпоративні фінансові групи, що володіють майже 75 % національного багатства в Україні [2, с. 368]. Це один соціальний полюс суспільства. А другий полюс – 65 % суспільства – бідні люди, які практично не мають засобів для існування. Розрив між цими двома полюсами дедалі збільшується.

Соціально-економічна система в Україні сформувалася у вигляді кланового державно-монополістичного капіталізму. Така неефективна, паразитична модель розвитку держави існує тільки в найвідсталіших азійських та африканських країнах із транзитивною економікою. Як соціальна система, що впливає на розвиток і управління суспільними відносинами, економіка виконує в суспільстві інтегративну функцію, що виражається у забезпеченні єдності інтересів працюючих, створенні соціально-економічних груп і верств. Одними з головних функцій економіки є регулятивна (збереження відносної цілісності суспільства) і творча (пов'язана з виробництвом засобів подальшого розвитку суспільного й індивідуального життя).

Ключові функції економіки зумовлюють нові соціальні процеси:

- 1) підтримання і розвиток форм суспільного розподілу праці. Відбувається це шляхом відтворення трудових ресурсів, розподілу робочих місць і перерозподілу кадрів;
- 2) посилення стимулів до праці та економічна зацікавленість її результатами;
- 3) оновлення форм організації виробництва, систем стимулювання, пошук нових типів економічної поведінки.

Усе це впливає не тільки на власне економічні процеси, але й стимулює соціальні зміни в суспільстві, відкриваючи простір для нових соціальних ролей. Це свідчить, що економіка суттєво впливає на соціальні відносини, спрямованість соціальних процесів, які є основою життєдіяльності суспільства. Економічні відносини визначають суспільне становище соціальних спільнот, їх соціальні зв'язки та особливості взаємодії.

Минуло вже 16 років після утвердження незалежності, але головне завдання на шляху побудови держави європейського типу й досі не виконано – не сформовано потужну національну буржуазію, що могла б гідно управляти економікою та соціальними процесами. Національна буржуазія має розвиватися, насамперед, у малих і середніх містах, містечках і селищах України, де потрібно створити комфортні умови для проживання української нації. Сьогодні ж ми бачимо іншу картину – активне соціально-економічне і

культурне життя вирує у мегаполісах, таких як Київ, Одеса, Харків, Дніпропетровськ, Львів. А невеликі населені пункти занепадають і поступово вимирають. Відтак втрачаються українські традиції та культура, не відбувається продуктивного нагромадження та позитивного використання національного капіталу. Держава та суспільство не ставляться шанобливо до тих своїх громадян, які показують приклади ефективного господарювання і економної поведінки, які не розкошують, а витрачають зароблені гроші на розширення своєї справи та творення повсюдного багатства. На жаль, сьогодні відсутня державна соціально-економічна політика, яка б стимулювала і заохочувала клас національних підприємців до реалізації соціальних проєктів, що мають за мету збільшення ареалу заможності та подолання злиднів серед широких верств українського населення.

Наслідком розвитку кланово-корпоративного державного капіталізму в Україні стало те, що сьогодні, по суті, відбувається прихований геноцид щодо української нації, адже щорічно населення нашої країни зменшується на 300–400 тис. людей. Мільйони українців виїхали за кордон і важко працюють там, оскільки не мають змоги реалізувати свій підприємницький потенціал у власній державі. А також відбулося зменшення на 2 % ВВП, що призводить до збільшення на 1 % рівня безробіття, а це, в свою чергу, ще глибше погіршує соціально-економічну ситуацію [1, с. 112].

Враховуючи реалії, наявні та потенційні загрози нашій країні, вважаю, що пріоритетом державної політики номер один має стати забезпечення національної безпеки держави і, в першу чергу, її основної ланки – економічної безпеки. Чому саме безпека? Тому, що безпека – це гарантований захист життєво важливих інтересів людини, суспільства, держави від зовнішніх і внутрішніх загроз, це забезпечення стабільності, живучості, адаптованості, гармонії та сталого розвитку суспільства і держави. Зворотною стороною цих процесів є системна деградація.

Потрібно, зрештою, зупинити руйнацію соціальних цінностей та ідеалів, процеси культурно-моральної деградації суспільства. Світовою спільнотою

вважається: якщо витрати на науку не перевищують 2 % ВВП, суспільство деградує; якщо витрати на освіту не перевищують 5 % ВВП, суспільство приречене на знищення. В Україні ці значення у кілька разів менші порогових, не кажучи про їхній мізерний обсяг [1, с. 115].

Можна зробити висновок, що Україна зможе розвиватися як європейська держава тільки за умови формування сучасної національної буржуазії, здатної опанувати найкращі досягнення науково-технологічної та інформаційної революції [2, с. 374–375]. Якщо говорити про нову систему управління людськими ресурсами, то вона передбачає сильну, організаційну культуру, яка б стимулювала розвиток взаємної відповідальності найманого працівника і роботодавця. Потреби населення є ключовими, і держава насамперед повинна їх вирішувати. Якщо держава їх проігнорує, то рівень добробуту теж буде підірваний. Дана система спрямована на підвищення економічної і соціальної ефективності роботи організації, підтримки її балансу із середовищем. Отже, ключовим фактором успіху є фізичний та інтелектуальний потенціал країни.

Література:

1. Аніщенко В. О. Адаптивне управління розвитком регіональних соціо-еколого-економічних систем // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 7. – С. 112–120.
2. Економічна теорія. Політекономія: Підручник . – К. : Знання-Прес, 2007. – 719 с.

В. П. Бех, Ю. В. Бех,
НПУ імені М. П. Драгоманова

СТРУКТУРА ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ВЗАЄМОВІДНОСИН ІНСТИТУТУ ВЛАДИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

Сучасний стан менеджменту планетарного організму свідчить про невідповідність його тим процесам соціального розвитку, які відбуваються. Як результат – на початок XXI століття до сих пір відсутня загальна теорія